

DANICA

Katolišk cerkven list.

№ 2.

V četrtek 8. prosenca 1852.

Tecaj 7.

Marija

danica belim in črnim narodom.

Okó se v té zastonj ne povzdiguje,
Ki si nam, rešnja zvezda, prisvitila;
Še ladja Petrova se ni vtopila,
In časama vihar že potihuje.

Ne sam se beli otrok te zveseljuje,
Še kot zamórska Mati božja mila
Očetam našim kdaj si znana bila,
In več ko pred se zdaj letó spolnuje.

Postila nisi, de bi nam valovi
Nevere nove ljubi dom prevreli,
Se bomo res se Kristusovi šteli.

In zdaj pa našiga domú sinovi
Nesó narodom črnim evangeli;
O svéti jim, de srečno bi dospéli!

Sanje o novim létu.

(Dalje.)

Pa kako se je na enkrat vse spremenilo, spremenila tudi moja žalost v nezmerno veselje! Začuden gledam, kako se od leve strani vsa nebeška družina Bogu Očetu bliža; peljala jo je sama nebeška kraljica, preblazena devica Marija, in vsi svetniki in svetnice božje so poklekli pred Boga Očeta, so položili k Njegovim nogam svoje zlate krone in so kakor z enim glasom molili: „Oče, odpusti jim! Oče, perzanesi jim!“ Per teh besedah se je obličje Boga Očeta, kakor juterna zarja, z nezrekljivo ljubeznjivosti razvedrilo, in kakor spomladno solnce se je prijazno ozerl na vse te ljubčike svojiga serca; vendar pa je še bila šiba v Njegovih roki vedno k strašnim udarcu vzdignjena. In zdajci perstopi od desne strani pred Boga Očeta Njegov lastni edinorojeni Sin, naš Odrešenik in Srednik Jezus Kristus, in kakor nekdanj na oljski gori je pokleknil tudi zdaj pred svojiga Očeta, je položil k Njegovim nogam svoj poveličani križ in svojo ternjevo krono, ki je bila svetlejši ko zlato solnce in vse zvezde neba, je pokazal Očetu rane svojih rok in presveto rano svojiga serca, in kakor nekdanj na križu, je tudi zdaj molil: „Oče, odpusti jim! Oče, perzanesi jim!“ Kadar je Sin božji te besede izgovoril s svojo vsigamogočno voljo, ktera je z voljo Očetovo vedno v sveti edinosti, takrat ste zginile britki solzici iz oči Očetovih, šiba mu je padla iz rok, ktere je vnovič ljubeznjivo povzdignil, ves svet blagoslovit in s prerokovimi besedami je sam per sebi persegel rekoč: „Kakor gotovo živim: jaz no-

čem grešnikove smerti, ampak de se poboljša in živi!“ Ko je Bog Oče te besede izgovoril, so se združili vsi nebeški prebivavci, vsi Svetniki in Svetnice, vsi Angeli in Arhangeli, vsi Kerubi in Serafi v eno sveto pesem, in so peli tako sladko, tako ljubeznjivo, kakor človeškim glasovam ni dano peti: „Sam per sebi je Bog persegel: Jaz nočem grešnikove smerti, ampak de se poboljša in živi!“ Ko se je ta pesem zapela, se je začelo vse, kar sim vidil in slišal, dalej bolj in visoko proti nebesam vzdigovati in giniti spred mojih oči; meni pa se je zdelo, de sim v svetim raji, ves zamaknjen gledam za nebeško perkaznijo, dokler mi je bilo kaj viditi mogoče, in ko se že dolgo ni nič vidilo, sim še zmiram slišal prelepo pesem po nebeških višavah odmevati: „De se poboljša in živi; — de se poboljša in živi!“

Te, ljubi braveci! so bile moje sanje od noviga leta, iz kterih zamoremo več lepih naukov posneti, ki so nam zlasti potrebni sedanji čas. — Hude nadloge nas tarejo, in grenkih solz se preliva vsepovsod veliko; kamorkoli se ozre oko, ne zagleda družiga, kakor pušto razdertje, žalostne nasledke silnih povodinj, viharjev, toče in mraza, ne vidi družiga, kakor pomankanje in revšino, veliko in vedno večí število tistih, ki objo-kani roke stegujejo za milošnjo, in malo in vedno manjši število tistih, ki bi še zamogli kaj podariti; ne sliši se družiga, kakor jok in zdihovanje, in, kjer so se poprej veselili gosti radovali, tamkej zdaj bledolična lakota sedi in joka za mizo. Pa per vsim tem, ljubi moji! nikar ne obupajmo; še živi naš stari dobri Oče v nebesih, kteri ostane kakor dozdej, tako tudi zanaprej nebes in zemlje vsigamogočni in naj modrejši Vladar. Nikar ne mislimo, de bi nas bil On zapustil in nas pozabil; še nas vedno ljubi kakor svoje otroke in drago odkupljene brate in sestre svojiga Sina Jezusa Kristusa. Tudi se nikar ne motimo, de bi kedaj mislili, de je Bog terdoserčín, neusmiljen gospod in kralj, kteriga veselje bi bilo, prav hudo martrati svoje podložne. Saj smo vidili v Njegovih očeh dve grenki solzici, ko je hudo šibo k udarcu povzdignil. Kaj družiga nam pričate té grenki solzici, kakor božjo nezmerno ljubezin do nas? Dobra mati se joka, kadar je nočejo otroci več ubogati in kedar celo tako daleč pride, de jih je treba s šibo pokoršine učiti; vsak udarec po otroku boli bolj njo, kakor otroka: tako dober in neskončni boljši je Bog, „zakaj ako bi ravno mati svojiga otroka pozabila, Bog človeka ne bo pozabil.“ Tudi On nas ne tepe rad; dal bi nam veliko rajši dobriga kakor hudiga. Pa ker mu v dobrih letih, ktere smo imeli, nismo hotli zvesto služiti, smo še le zasmehovali Njegove opomine in svaritve, smo se dalej bolj zapletali v grehe, zašli na prepovedane pota in pokoršino odrekli božjim zapovedim in cerkvenim, smo Njegovo presveto ljubezin persilili, do

II.

je, kakor dobra mati, za šibo perjela, nas s križi in nadlogami pokorsine učiti, v kateri nas Njegove dobrote niso mogle ohraniti. Rajši nas tepe v tej časnosti, de bi nam le enkrat perzanesti zamogel tamkej v večnosti. —

(Konec sledi.)

Kako so Jezuiti mladost odrejačili.

(Konec.)

Red sv. Ignacija dalje skerbi, de se slabi zgledi spred mladosti odpravljajo. Učencem odkaže pomočke, kako naj vsako nevarno zvezo precej v začetku prestrežejo. Ukaže ojster pregled vsih bukev, ktere bi se imele učencam v roke dati, in terdo prepové vse bukve, v kterih je kej mladosti nevarniga. Ravno tako imajo učenci dolžnost, učenstvo k spodobnosti in dvorljivi priljudnosti napeljevati, ji pogreške v govoru in izreki popravljati in jo naravniga, spodobniga in dopadljiviga obnašanja učiti.

Pri tako modro in dobro vmišljeni šolski vravnavi, ktere le obdaljni obrisi so tukaj v misel vzeti, se je mogla odreja dobro obnašati, in iz tako napravljenih šol so mogli možje izhajati, kteri so se v cerkvi in deržavi pošteno in moško obnašali. Skušnja dveh sto let je Bakonovo sodbo poterdila, kteri pravi: „Kar tiče odrejačanje mladosti, bi bila nar krajši beseda ta: Pojdi v jezuiške šole, ker le-té so zmed vsih naj boljši.“

Kolikorsina sreča za občinstvo so bile jezuiške šole, toliko so pa tudi bile v slavo redu samimu. Kardinal Mavry pravi: „Veliko jezuiško sobivališe v Parizu je bilo središe, nad kterim so se vsi učeni, vsi posebniši možje vsih stanov zgedovali. Bilo je nar vikši slovstni stol, kteriga so vsi učeni z nekakim posebnim spoštovanjem imeli ko zvirik slovstne slave, ko ognjiše očitniga mnenja, in kteriga Piron v svojim krepkim govoru imenuje *chambre ardente des reputations litteraires* (gorčeci hram slovstne slave).“

Dvestoletne skušnje so jezuiško odrejačanje poterdile; ravno zavoljo tega so pa sovražniki Kristusovi v to sveto napravo z vsimi močmi butali; in de so jezuiti od teh trinožnih preganjavcov bili zaterti, je vzrok le ta, ker so bile po vsim svetu razširjene učiliša tega reda nar cvetečnisi zasajališe keršanstva. V njih se je véra uterjevala, gorečnost jo razširjati vnešala, ljubezin vžigala in pobožnost živila. Puhlim modrovavcam, ki imajo veliko napuha, pa malo vere, se vé de, to ni bilo všeč; se ni z njih življenjem kej dosti vjemalo; torej so jeli razderati, in razderli so nar lepši cvetje svete vere.

Razlog in vzrok, de je bil ta slavovitni red zatert, je bila nevošljivost in hudobija njegovih sovražnikov in pa brezbožnost in novokrojeno modrijanstvo. Novi oznanovavci, umovavci so čertili red, čigar uki in pravila se z njih novimi sostavi niso vravnovali in spojémali. Vedili so ti novaki, de sveti strah pred razodetimi resnicami sv. vere ali detinsko pobožno verjetje in vestna podložnost pod žezlo pravne oblasti sta bila glavni podstavi jezuiškiga odrejačanstva. *Deum timeate, regem honorate; Boga se bojte, kralja častite* je bilo eno zmed pravil tega reda. Vera in kraljestvo, altar in tron sta bila pri jezuitih med seboj stopljena zaunéna. V oboje pa je tudi mérilo sovrašstvo modrovavskih novačev; in, na groblje podertiga altarja tudi tron prekucniti, je bil namen njih zaveze, ki so jo sklenili v imenu in pod obrambo filozofije. Ta namen doseči, so napravili tako rečene modrovavske šole ali učilne, to je, učilne brezbožnosti in brezverstva, v kterih so bili Bog, božje skrivnosti in njegove svete postave razsodkam merzle pameti podverženi, kjer

so pravilo postavili, vse ko vraže zavreči, kar ne more um razznati, in v kterih so poslednjič dotle dognali, de niso nič več verovali. Svoje škodljive nauke ložej razširiti, so kazili serca z mnogoterimi malopridnimi spisi, ki so mladenčem pamet zbegali in njih domišljijo osmodili. Ker so bili pa jezuiti goreči branivci keršanske resnice, ktero so ti po imenu modrijani z besedo in peresam za prenapetost, vraže i. t. d. razglasovali, torej so le-ti une s silnim sovraštvam in togoto preganjali jih spodmakniti, in, ako bi bilo megoče, njih nauke spod solnca spraviti. Ako se ne da tajiti, de je francoski punt delo nezbožnikov in napačnih modrijanov, se tudi ne bo moglo ovreči, de vedno dalje vroče puntanje ni nič družiga, kakor nasledik tacih odrejačavnih sostavov, po kterih bi se človeku ne bilo za družiga meniti, kakor za to, kar mu zemlja potrebno stori. Z razdertjem jezuiškiga reda je bil tudi odrejačivni sostav razdert, na kterim je bila povsod založena občanska deržavska rednost in varnost, ker ta sostav ni imel družih podlog, razun terdne vere v prihodnje povračilo unkraj groba, in pa prepričanje, de je človek odločen, tukaj na zemlji za svoje zveličanje delati in si prihodnjo srečo preskerbeti. Zalostno je tedaj, ako zmotena človeška pamet odrejačalnije vméri, iz kterih je ravno to odverženo ali pa v njih malo veljá, kar bi moglo njih prva podloga biti; odrejačalnije, v kterih se prava vrednost in resnični namen znaustev zataji, in učenje le v posvetne, minljive reči sega, ki so velikrat komaj spomina vredne, na osrečevavne in zveličavne resnice sv. vere pa se malo misli, ali pa nič ne. Jezuiška odrejačalnija je na katoliško vero založena, in iz tega je nasledek, de so oni vero vsaki drugi vednosti in učilni v podlogo dali. Tudi protestanski deržavi se ni jezuitov in njih odrejačalnije bati; odrejačalnija katoliške mladosti na Angleškim je bila skoz stoletja jezuitam zročena, vendar to angleški deržavi ni nikakoršne ujme storilo, ker jezuiti so si vedno prizadevali, svoje učence s spoštovanjem do deržavnih postav in s pokorsino do poglavarstva navdihniti.

Poslednjič imenovani list še pristavi: H koncu te kratke osnove o jezuiškim odrejačanju pristavimo še terditev, ki se po naši misli ne da ovreči: Ako bi odrejačilstvo in učilstvo naših časov svoje mnogoterno truhljenje in napačne pravila z vernim in torej stanovitnim jezuiškim odrejačilam in učilam zamenjalo, bi cerkvi in deržavam zvezda zasijala, ktera bi poglavarjem in narodam blagor oznanovala. J.

Sveto léto.

Sedanje čase je sovražnikov svete Cerkve sila veliko, kteri nič manjšiga ne išejo, kakor ljudstva in narode vse vere obropati in jih pahnuti v brezno nejeverstva, ktero je globokejši od uniga prvih časov — v nejeverstvo, ktero je gola grozna brezbožnost. To dela veliko skerb in žalost svetimu Očetu vesoljniga keršanstva; oni sicer vedó, de Cerkve ti hudodelniki ne morejo zatreti, ktera stoji na skali in bo stala do konca sveta; pa serce jih boli, de je toliko ljudi zapeljanih in zagnanih v to morje pregreh, za kterimi nasleduje večno pogubljenje. Sveti Oče vedó, kako se sovražniki zoper sveto Cerkev zaklinjajo in prisegajo, se v družbe zedinovajo, in pomočke k svojim pregrešnim namenam zbirajo. Znana jim je nezmerna sila bukev in spisov, ki se v ta namen razširjajo, de bi si ljudstva in zlasti mladost serce in dušo z njimi ostrupile in popolnoma skazile, in milo se jim dela zlasti za upno in cvetečo mladost, ktera, desiravno v naročju svete Cerkve rojena in zrejena, vendar zapusti svojo ljubeznjivo mater, se z njenimi sovražniki sklene in iz

njih zlobne kupe v svojo lastno pogubo pije. Tem sovražnim močem jez nasprot postaviti, je volja sv. Očeta, de naj po vsem katoličanstvu verni serca odpró in iz vsih moči k Vsigamogočnemu za pomoč kličejo zoper sovražnike svete Cerkve. V ta posebni namen so papež sveto léto naznanili, katero se bo v sušcu začelo. Po povelji njih Svetosti bodo služabniki svete Cerkve ta čas vernim delili vse milosti, kakor sicer v svetim letu. (Prihodnjic nasledva papežev razpis za volj svetiga leta.)

Šolska poskušnja pri Materi Božji na K. na Štajarskim.

Ko smo bili per slovesni peti s. maši z blagoslovam, per kateri so vsi učenci pobožno peli, s. Duha zahvalili za vse milosti pretečeniga šolskiga leta, se je ob 9. očitna poskušnja začela; terpela je do pol dveh, pa se nam je še prekratka zdela.

Po šolski molitvi smo dve predšolski pesmi iz Drobinc 1851 prav zložno in prijetno zapeli; potem sta učence Jože Vukovšek in učenka Marija Kovač, ovenčana, sledeč nagovor govorila:

Temen mrak zemljo pokriva,
Dokler solnce ne razliva
V zlatih žarkih se po nji;
Tudi kakor v groba noči
Duh zdihuje po pomoči,
Dokler umu ne dani i. t. d. *)

Po govornici se je začelo spraševanje, narprej iz kersanskiga nauka. Pazljivi učenčiki so toliko lepo in dobro odgovarjali, da smo se jim kar čudili; posebno je opomniti lepih izrekov in kratkih molitvic p. zjutrej, per oblačenju, vmivanju, na večer, pred delam in po delu, pred jedjo in po jedi, kadar se od doma v cerkev ali v šolo gre, in zopet domu pride, kadar ura bije, se memo križa, pokopališa, cerkve gre i. t. d., katerih so vedili večdel vsi prav lepo povedati; veselo je bilo slišati brez števila lepih povestic iz s. pisma, iz življenja svetnikov, vsakdajnih pergodb, katerih so na vsako vprašanje vedili v izgled povedati. To je prav, take povestice se nedolžnih otroških serc primejo in jih, v njih zapopadenih naukov opominovaje, k pobožnemu življenju napeljujejo. Je bilo pa tudi kaj veselo gledati ljubeznjiviga gosp. kateheta H. K. v sredi njegovih ljubljencov, ki se je njemu in otročicem že na obrazu bralo, kako iskrena ljubezen svojimu ljubeju iz serc nedolžnih učencov proti njih učeniku puhti. Vresnici se reči sme: Ljubezen rodi ljubezen.

Velika hvala gre gosp. H. K., ki je s pobožnimi knjigami, s popirjem, peresi i. t. d. svoje učence podpiral, ki se ni samo v šolskih urah, ampak tudi po šoli, posebno ob nedeljah popoldan in per vsaki perložnosti goreče trudil, K.—mladost, ne samo v kersanskim ampak tudi v družih koristnih naukih p. v zemljopisu, zgodbah domačih dežel, v naravo- in zvezdoslovju i. t. d. podučevati in k pobožnemu življenju spodbudovati. Veliko pobožnih pesem je med ljudstvo spravil, zato je bilo vsako nedeljo od 12.—1. očitno petje v cerkvi ali pa na pokopališu, kteriga so se tudi odraseni, kersanskiga nauka perčakovaje, vdeleževali; to petje (včasih tudi lepe perpovedi iz Danice in pergodb) je storilo, de so skorej vsi ljudje kersanskiga nauka čakali. Se pa tudi kaj veselo z visokiga hriba petja glas po širokim razlega! zdi se človeku, de je v nebesih; in koliko nepotrebnih besedi, postopanja, dolgiga časa se potem takim odverne! Tudi je vpeljal bratovšino s. Ursule,

s katero bo bratovšina kersanskiga nauka zedinjena. Tako gorečnost so pa tudi ljudje vedili ceniti, posebno pa učenci, kateri so dan na dan v dežji in v vročini, v mrazu in snegu skoraj na tri čertinke ure visoki samotajni hrib radi in veseli v šolo hodili; in de težke stopinje niso bile zastoj, smo se očitno danes prepričali.

Potem je sledilo branje v slovenskim in nemškim jeziku, s prestavljanjem in vodbami, slovensko pravopisje, in številništvo (računi), i. t. d. Bili smo vsi prav zadovoljni. Narékvo (diktando) jih je čez polovico brez pogrška pisalo; brali so gladko, glasno in umljivo; kar so brali, so lepo iz glave povedali in na vsakdanje življenje obrnili; posebno smo številništvo iz glave v čisti slovensini občudovali; tako hitro in dobro so številili (rajtali), de je bilo kaj. Potem so še g. katehet od zemljopisja, mraknenja solnca in lune, vertenja zemlje in zvezd povzeli, kar je tudi prav dobro šlo. Tudi smo ogledvali dela nogovic in rokovic i. t. d., ktere plesti, tkati (štikati) je g. učiteljica učenke vadila; mnogo domačiga orodja vsake baže, katero v mali meri izdelovati se morajo učenci pod vladanjem g. učitelja vaditi, p. orodje pohištva, rokodelstva, kmetijstva i. t. d.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskim.

Še nekaj od duhovnih vaj na Komenu.

Iz Krasa. Od 4.—15. grudna 1851 so bile ljudske duhovne vaje (eksercicie) tudi v Komnu na Krasu. Začetnik te duhovne dobrote neprecenljive vrednosti je bil za duhovni prid svojih ovčic vedno skerbni visokočastiti gospod Andrej Kozman, Komenski fajmošter in tehant, ki je s pervoljenjem Njih Ekselencie, vikšiga Goriškiga knezo-škofa, častivredniga g. patra Antona Bankič-a iz Jezuitarskiga reda, rojeniga Slovenca, v ta namen iz Benedikt naprosil in semkaj pripeljal. — K té slovesnosti se je bilo sošlo 47 duhovnov, kateri so bili vsi v času duhovnih vaj s potrebno hrano in prenočevanjem brez plačila v duhovskem domu lepo postreženi. V ti zadevi sta se tudi gospoda kaplana Janez Šuc in Jože Zorn hvalno obnašala. Razun časa svetih vaj je 16—24 spovednikov od petih zjutrej do desetih večer skesane grešnike, ki so želeli veči del dolgo spoved delati, vedno in vestno spovedovalo. Od vsih krajev so ljudje skupej vrel, iz celiga Krasa, od Tersta in iz Ipavske doline, pa ne le ženske, ampak tudi moški, ne le priprosti kmetje, tudi vsi bližnji grajsaki so prišli poslušat božjo besedo iz ust pobožniga misjonarja. Akoravno je cerkev s. Jurja v Komnu prostorna, je bila vendar pri vsaki pridigi s poslušavci tako natičena, de je moglo še čez polovico ljudstva zunej cerkve ostati. Duhovne vaje so se percele vsak dan zjutrej ob devetih in popoldan ob dveh, in so terpele s petjem vred vselej čez poltretjo uro, pa le sam g. Oče Anton Bankič, po vsih pravilih govornika izurjen misjonar, jih je vodil. O kako hitro so minule ure duhovniga premišljevanja in kristjanskiga podučila! Prav ginljivo za sleherniga kristjana je bilo od gospod misjonarja napovedano zvonjenje zadajo saboto duhovnih vaj. Komej je temna noč Kras pokrila, že zapoje veliki Komenski zvon in za njim zvonovi per vsih cerkvah cele okolice, ter enoglasno na vso moč sovražnikom velijo, naj si jaderno eden drugimu iz serca vse razžaljenje odpusté, vsak naj storjeno škodo na časti ali na blagu bližnjimu čisto in hitro poverne. — Nekoliko potlej se veselo zvonjenje vsih zvonov po Krasu zasliši v znamenje storjene sprave sovražnikov in poprave krivic. — V nedeljo 14. dan t. m. je bilo splošno obhajilo čez teden

*) Zavoljo tesniga prostora se ne more ves govor naznaniti; ne zamerite! Vred.

spovedanih, in v saboto rekonciliranih ali vdrugič spovedanih spokornikov med prelepimi pridigami, med petjem treh korov pevcov, in med drugimi slovesnostimi, ktere so to nar svetejši opravilo častitljivi storile. — Per poslednji pridigi je nas gospod misjonar k stanovitnosti v pokori goreče opominjal, in nam roženkrance in križce blagoslovil.

Per vsih pridigah so bili poslušavci do obilnih solz in glasniga joka omečeni, in so se vergli pred noge spovednikov, ter se svojih grehov celiga življenja vsi skesani brez ovinkov obtoževali in poboljšanje svojiga življenja obljubili. Zanesemo se, de bodo te duhovne vaje z božjo pomočjo obilin sad obrodile.

Bog spremi tega apostolskiga moža Očeta Antona povsod s svojo mogočno gnado, in daj ga nam skorej spet poslušati.

V.

Ljubljana. V nedeljo pred sv. tremi kralji je bilo naslednje oznanilo vernim v Ljubljani z léč razglašeno:

V imenu prečastitljiviga in premilostljiviga knezoškofa vam imam dones še to oznaniti:

„Po mestu gre govorica, de so tudi katoličani k praznovanju evangeljskiga tempeljna povabljeni, in de bi per bogoslužnim petji še clo katoliška mladost pomagala.“

„Ta govorica me je z britkostjo napolnila, in gotovo so tudi verni tega poglavitniga mesta z milovanjem in začudenjem zaslišali, de se od njih pričakuje, de bojo tudi oni k nekatoliški službi božji peršli, in per nji pomagali. Desiravno upam, de se verni svoje katoliške vere tako zavedó, de so že sami zmožni, resnico od zmote ločiti, in de ne bojo taciga vabljenja poslušali; sim vender jez, ko sim po božji dobrotljivi milosti sosebno poklican, nač zaključim (šacam) svete katoliške vere med vernimi čuti, čast katoliške cerkve vedno pred očmi imeti, ter se za njo potegovati, in po vsi svoji moči skerbeti, de duše vernih, za ktere bom mogel jez odgovor dajati, zavolj mojiga molčanja nobene škode ne terpé, po svoji vikši pastirski službi per svoji vesti dolžan, svoj glas zoper tako vabljenje povzdigniti, ter katoličane za zdaj in za vselej z vso skerblijvostjo opominjati, de se naj nikar ne vdeležijo nekatoliške službe božje, in de naj nikar pri nji ne pomagajo, ker bi s takim vdeleženjem in pomaganjem očitno na znanje dajali, de to, katoliški cerkvi tujo službo božjo poterdijo, de se zoper oestro prepoved katoliške cerkve, v duhovnih rečeh z drugimi ptujimi, krivovernimi družbami zedinijo; in s tem bi očitno kazali, de jim za katoliško cerkev ni veliko mar, alj pa še clo, de jo grozno malo čislajo alj obrajtajo; tacija obnašanja pa se mora vsaki katoličan, kteri hoče tega svojiga imena vredin biti in vredin tudi ostati, z vso skerbjo varovati.“

„Kakor močno pa me moja apostoljska služba veže, vse verne k njih dušnimu pridu pred tacimi zmotami svariti, in vsako škodo od naše dobre matere, svete katoliške cerkve po vsi moči odverniti; ravno tako pa tudi ne morem svojiga opominjevanja zadostokrat ponoviti in perporočiti, de, ceravno zmoto sovražiti moramo, svojiga zmoteniga bližnjiga pa vender nikdar sovražiti ne smemo; de nikolj keršanske ljubezni, ki v svojim bližnjim podoba božjo in odrešeniga po Kristusu vidi, pozabiti; njemu v stiskah svoje pomoči nikdar odreci, sosebno pa nikolj nehati ne smemo, vedno, sosebno pa v praznik Razglašanja Gospodoviga v svojih cerkvah k sedežu (tronu) milosti božje prav goreče zanj moliti, de naj Bog, usmiljeni Oče, dá našim zmotenim bratom

zvezdo prave luči persijati, in spoznati, de se luč in resnica, gnada in zveličanje le v katoliški cerkvi najde.“

Iz Ljubljane. Prečastiti g. korar in vodja duhovšine J. Novak so se nadgledništvu ljudskih šol odpovedali in preč. g. korar J. Zavašnik so na njih mesto izvoljeni. — Preč. g. dr. A. Jarc, nadzornik Horvaških in slavonskih gimnazij, se že v Zagreb napravljajo. Zacasni gimnazialni vodja je g. Lužar; namestovavec odrejivno — g. Poklukar; namestovavec kerš. nauka — g. A. Globočnik. — 3. t. m. je g. Velkaverh bogoslovce 4. leta cerkveno pismovnižo (stilstiko) učiti sačel.

Iz Celovca. Slovenski Bčeli, leposlavnimu tedniku, je z novim letam tudi šolski prijatelj pridjan, kteri svoj namen v pervim listu s temi lepimi besedami naznani: Ne dobičkarija (Bčela s šolskim prijatlam velja na leto po pošti 3 gold. sr.), ne hvalo in slavoželjnost (ker šolsko polje le malo rož in veselja rodi in svet hvale ne pozna), ne to ni nas gnalo, šolskiga časopisa izdajati, ampak le edino in samo dobra volja, po svoji slabosti pripomagati, de naše slovenske šole dobre in prave učitelje dobijo. — Zvesto in terdno se bo deržal nauka naše svete, katoliške cerkve, ki ostane do konca sveta studenec in skala večne resnice; marljivo bode donašal, kar zastran šolske metode in podučevanja noviga in dobriga, kar učitelje ljudskih šol umetniga in koristniga in kar za šolsko mladino veseliga in lepiga najde.

Razgled po keršanskim svetu.

Nemško. Papežev poslanec pri cesarskim dvoru g. Viale Prelà je zdaj v Frankobrodu, in mende bo ondi dle časa ostal. Mislijo nekteri, de vzrok njegove pričujočnosti je neki nasvet, kteri ima na zboru kmal v posvetovanje priti, in kteriga namen je utesenje katoliške cerkve v nekterih južnih nemških krajih.

Rim. Piše se iz Rima, de se sveti Oče tudi pri manjših cerkvenih slovesnostih večkrat med občinstvam dajo viditi. Gredé okoli ljudi večkrat spregovoré nekoliko zveličavnih besedi okoli stoječim, mašujejo, in delé sami nar Svetejši Zakrament. Tako obnašanje narvikšiga Pastirja mnogo pripomore k oživljenju keršanskiga duha.

Dunaj. Katoliški zbor, ki pod novim poglavarjem smé zopet svoje zbiraljše imeti, se zdaj pogosto zbira. 11. grudna je bilo 800 oseb skupaj; in so sklenili družbo pod obrambo Matere Božje djati, in si še posebej svetiga Severina pomočnika zvoliti, ter družbo imenovati družbo ali enoto sv. Severina. Dunajskiga vik. škofa pa bodo prosili, de naj bi blagovolili varstvo družbe na-se vzeti. — „Oesterr. Volksfreund“ bo v novim létu trikrat v tednu izhajal.

Na Dunaju je oznanila posestnica nekiga rejeniša, de sprejéma le samo deklice keršanske vere. Zavoljo tega jo hudo bičajo Dunajski novičarji, de je to, češ, grozna neznašljivost! — Ni čuda, ker je skorej vse novičarstvo v rokah obrezancov, in ne v rokah keršencov. Torej se tudi ni čuditi, de ga ni dné, de bi ti tolerantni znašljivci in humanitetni menšenfrendi v poglavitnim mestu katoliških avstrijancov ne lajali zoper katoliško cerkev.

Prečastiti gosp. Dr. Knobler je v drugi polovici listopada svoje popotvanje skoz Nubijsko pušavo nastopil; 109 velbljudov robo nese in 77 z vodo napolnjenih mehov. Pismo je od 15. listopada. Do tistiga časa so bili vsi popotniki per dobrim zdravju.